

Det Juridiske Fakultet

-

Københavns Universitet

- Pressens ytringsfrihed -

Emnerapport - Bachelorgraden i Jura

Af

Christoffer Ulrik Badse

Vejleder: Steen Frederiksen

København 1997

Pressens ytringsfrihed.....	Side 2
Problemformulering.....	Side 2
1. Teoriens opfattelser af grænserne for den materielle ytringsfrihed.....	Side 2
1.1. Minimal materiel beskyttelse af ytringsfriheden.....	Side 2
1.2. Den ubegrænsede materielle ytringsfrihed.....	Side 3
1.3. Ytringsfriheden som princip.....	Side 3
1.4 Konklusion.....	Side 4
2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.....	Side 4
2.1.Artikel 10.....	Side 4
2.2. EMRK som minimumskrav.....	Side 5
2.3. Hvordan Domstolen arbejder ved en sag vedrørende indgreb i ytringsfriheden.....	Side 5
2.4. Praxis generelt.....	Side 5
3. Afvejningsteorien i dansk ret.....	Side 5
3.1 Det retligt grundlag for afvejningsteorien.....	Side 6
3.2. Det betænkelige ved afvejningsteorien.....	Side 6
4. Relevant retspraksis.....	Side 7
4.1. UfR1987.934 H.....	Side 8
4.2. UfR1987.937H.....	Side 8
4.3. Gældende ret.....	Side 9
4.4. UfR1989.399H.....	Side 9
4.5. UfR1990.636V.....	Side 9
4.6. EMD 298 A.....	Side 10
4.7. UfR1994.988H.....	Side 10
4.8. Gældende ret.....	Side 12
4.9. UfR1997.259H.....	Side 12
4.10. Taarnby Ret d. 17. februar 1997(utrykt).....	Side 12
5. Diskussion af gældende ret i 1997.....	Side 13
5.1. Udledning af gældende ret efter analyse af retspraksis	Side 15
5.2. Retspolitiske betragtninger.....	Side 15
6. Konklusion.....	Side 15
Litteraturliste.....	Side 17
Bilag 1.....	Side 18

Pressens ytringsfrihed

Problemformulering:

Ved en analyse af nyere relevant retspraksis og teoretiske synspunkter, at redegøre for den retlige udvikling og den nuværende beskyttelse af pressens materielle ytringsfrihed.

1. Teoriens opfattelser af grænserne for den materielle ytringsfrihed

Ved en undersøgelse af ytringsfrihedens vilkår er det mest naturlige at tage udgangspunkt i grundlovsbestemmelsen § 77 om ytringsfrihed, dernæst vil Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 blive behandlet.

Danmarks Riges Grundlov

§ 77

Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.

Der er enighed i teorien om at den formelle ytringsfrihed er beskyttet ved at censur er forbudt, hvilket betyder at en offentlig myndighed ikke kan gøre krav på forudgående at godkende ytringen, før denne fremsættes. Det skal tilføjes at synspunktet er modificeret idet domstolene ved konkrete oplysninger om en ytrings ulovlighed kan gribe ind med forbud, dette vil dog ikke blive behandlet nærmere her.

Der er derimod forskellige opfattelser i teorien om hvorvidt eller i hvilken grad den materielle ytringsfrihed er beskyttet af grl § 77.

1.1. Minimal materiel beskyttelse af ytringsfriheden

Alf Ross er fortalere for det synspunkt at grundlovens § 77 ikke beskytter den materielle ytringsfrihed, men at en vis materiel beskyttelse kan udledes af grundlovsbestemmelserne §§ 49, 65 og 67, ligeledes må der af § 31 stk. 2 kunne udledes en vis materiel beskyttelse.

Ross mener at der i grl. § 77 ikke er noget til hindring for at lovgiver kriminaliserer en hvilken som helst ytring¹.

Max Sørensen er generelt tilhænger af dette synspunkt², ligeledes formodentlig Preben Stuer Lauridsen, der dog hævder at der muligvis er en vis udvidelse af den materielle beskyttelse i § 77 på vej.³

Ovenstående må siges at være den herskende opfattelse blandt flertallet af statsteoretikere i dansk forfatningsteori.

1 ¹Alf Ross og Ole Espersen, Dansk Statsforfatningsret II, Nyt Nordisk Forlag 3. udgave 1983 s.724-727

2 ²Med det særsynspunkt at "...der ikke kan gøres anden begrænsning i den politiske ytringsfrihed, end den der analogt kan udledes af begrænsningerne i andre tilsvarende frihedsrettigheder.." Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave 1979 s.375

3 ³Preben Stuer Lauridsen, Pressefrihed og personlighedsret, Nordisk forlag 1988 s. 39

1.2. Den ubegrænsede materielle ytringsfrihed

Germer er derimod af den opfattelse, at der eksisterer eller er grundlag for en indfortolkning af en materiel beskyttelse af ytringsfriheden i grl § 77. "Når det i grundlovens § 77 siges at enhver er berettiget til at offentliggøre sine tanker, må det betyde at der skal være uindskrænket ytringsfrihed om offentlige anliggender, og når bestemmelsen taler om ansvar for domstolene, skal det forstås således at ansvar kun kan pålægges for ytringer der må sidestilles med fysiske handlinger, for private ytringer, og for ytringer uden samfundsmæssig værdi."⁴

Denne afgrænsning begrundes med at de omtalte ytringer ikke bidrager til en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne, og kan derfor ikke nyde en grundlovsmæssig beskyttelse i henhold til grl. § 31, stk 2.⁵

Germer nævner at det ikke kun er et citeringsproblem, idet der er en større risiko for at overse beskyttelsen af den materielle ytringsfrihed hvis man skal udlede den af de specielle grundlovsbestemmelser frem for hovedbestemmelsen grl. § 77.⁶

Germers teori er blevet kraftigt kritiseret af bl.a. A. Ross⁷, for ikke at have tilstrækkelig basis for at hævde, at der ved den grundlovgivende forsamling var intentioner om at beskytte den materielle ytringsfrihed.

1.3. Ytringsfriheden som princip

Zahle er af den opfattelse ud fra en fortolkning af *UfR1977.872V* uddeling af anti-militære skrifter ved en kaserne, at domstolene ikke afviser at grundloven kan have en materiel betydning.

Zahle er skeptisk med hensyn til hvorvidt der ved brugen af andre upræcise og uklare bestemmelser i grundloven kan udledes en materiel beskyttelse af ytringsfriheden.

Endvidere finder han at man ud fra en ordfortolkning af teksten må konkludere, at den enten giver fuld materiel beskyttelse eller ingen beskyttelse.

Zahle fremfører at ytringsfriheden er det styrende princip som også tages med i sager hvor udfaldet ikke alene baseres på grundlovsfortolkning, hensynet til ytringsfriheden skal vejes tungest. Kun undtagelsesvist bør man fravige dette princip. Hensynet til grundlovens ytringsfrihed bør tages med ved fortolkning af enhver regel, men det er ikke ensbetydende med en afvejning mellem ytringsfriheden og modstående interesser.

Zahles konklusion er at grundloven indeholder beskyttelse af den materielle ytringsfrihed omend ikke ubetinget.⁸

1.4. Konklusion

Efter gennemgangen af teorien må man erkende af flertallet af statsteoretikere, støtter det synspunkt, at grl § 77 ikke beskytter den materielle ytringsfrihed, denne kan dog i begrænset omfang udledes andetsteds i grundloven.

Dog må man huske på, at de to nyere statsteoretikere begge støtter tanken om at grl § 77 indeholder en eller anden form for materiel beskyttelse, og man bør desuden

4 ⁴Peter Germer, *Ytringsfrihedens Væsen*, Juristforbundets forlag 1973, s.248.

5 ⁵Peter Germer, *Ytringsfrihedens Væsen*, Juristforbundets forlag 1973, s. 209-11

6 ⁶Peter Germer, *Statsforfatningsret, Jurist-og økonomiforbundets Forlag 1995, 2 udgave s. 262*

7 ⁷*UfR1973B s.202ff*

8 ⁸Henrik Zahle, *Dansk forfatningsret 3, Menneskerettigheder*, Christian Ejlers's forlag 1997. 2 udgave s.77-80.

være opmærksom på at grundloven skal fortolkes i lyset af tiden, praksis og retsteori⁹.

Så selv om det ikke har været lovgivers intentioner i 1849, at grundlovens nuværende § 77 ikke skulle indeholde en materiel beskyttelse, kan det godt være at den med tiden har fået det.

Ved gennemgangen af praksis senere i opgaven, vil man opdage at ytringsfriheden bliver påberåbt, men med hjemmel i hvilken bestemmelse? Grl § 77 eller art. 10 i EMRK, eller bare som princip uden nævnelser af hjemmelens bestemmelse?

2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Danmark har inkorporeret Den Europæiske Menneskerettighedskonvention¹⁰ ved lov nr. 285 af 29. april 1992, det betyder at bestemmelserne er umiddelbart gældende i dansk ret.

Ved en undersøgelse af vilkårene for ytringsfriheden er det derfor ikke tilstrækkeligt at undersøge forholdet omkring grl. § 77, idet konventionen også indeholder en beskyttelse af ytringsfriheden i artikel 10, skal denne også behandles.

2.1. Artikel 10

Stk. 1. Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser. Denne artikel forhindrer ikke stater at kræve, at radio-, fjernsyns- eller filmforetagender kun må drives i henhold til bevilling. Stk. 2. Da udøvelsen af disse frihedsrettigheder medfører pligter og ansvar, kan den underkastes sådanne formaliteter, betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, territorial integritet eller offentlig tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden og sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspreddelse af fortrolige oplysninger, eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed.

2.2. EMRK som minimumskrav

Jævnfør konventionens artikel 60 er konventionen et minimumskrav, og må ikke begrænse de frihedsrettigheder som de kontraherende lande eksempelvis har beskrevet i deres grundlove.

2.3. Hvordan Domstolen arbejder i en sag vedrørende indgreb i ytringsfriheden

Hovedreglen er at der er fri ytringsfrihed jf. art. 10, hvor andet ikke er bestemt.

Undtagelser i den fri ytringsfrihed opregnes i art. 10, stk. 2.

Den Europæiske Menneskeretsdomstol¹¹ prøver indgrebet i ytringsfriheden på følgende måde:

Undersøgelse af hvorvidt indgrebet er hjemlet i lov, dernæst om indgrebet varetager et eller flere af de i art. 10, stk. 2 hensyn, og endeligt om indgrebet var nødvendigt i et demokratisk samfund.

9 Mogens Munch UfR1982B s.66-67

10 Forkortet EMRK.

11 Forkortet EMD, eller Domstolen.

Vurderingen af nødvendigheden, har domspraksis vist, er baseret på om Staten kan godtgøre at der var et påtrængende samfundsmæssigt behov, Domstolen accepterer at Staten har en skønsmargin i denne vurdering.¹² Hvor bred eller snæver den skønsmargin er, afhænger af en konkrete sag, men der er nogle retningslinier.

Proportionalitetsprincippet, betyder at indgrebet i ytringsfriheden skal stå i forhold til handlingens grovhed/ mulige skadevirkning for at kunne forsvares som nødvendig. Dernæst afhænger det af, hvilken bestemmelse der er overtrådt. Hvis det er en fundamental menneskeretlig bestemmelse, som ytringsfriheden, er Staten skønsmargin snæver. Derimod vil der være en bred skønsmargin ved f.eks. moralske spørgsmål.¹³

Hvor to rettigheder kolliderer, vil der foregå en afvejning af, hvorvidt indgrebet er nødvendigt i et demokrati, efter de i art. 10, stk. 2 accepterede begrænsninger i ytringsfriheden.

2.4. Praksis generelt

Praksis er vigtig, idet Domstolens behandling er case-law orienteret. Der foregår en dynamisk retsfortolkning ved Domstolen. Dette vil sige at begreberne ændrer sig med tiden og domstolen fortolker således som den nuværende situation er, og ikke i forhold til hvordan den så ud da de kontraherende stater tilsluttede sig konventionen.

Der vil i denne opgave ikke refereres til den omfattende retspraksis på ytringsfrihedsområdet ved EMD, ud over 298A Jersild v. Denmark, men blot konstateres at EMD gennem sin praksis har tilkendegjort at ytringer af samfundsmæssig interesse og ytringer af politisk karakter, nyder en særlig beskyttelse.

Særlig beskyttelse nyder tillige pressen som betragtes som offentlighedens vagthund, der endda kan siges at have en pligt til at udøve kontrol med myndighederne og agerer som informationskilde i et demokratisk samfund.

3. Afvejningsteorien i dansk ret

Afvejningsteorien omhandler, at domstolene efter et konkret skøn vægter ytringsfrihedshensynet mod et pågældende modstående hensyn. Ved domstolens afvejning må dommeren i den konkrete sag afgøre, hvad der er vigtigst, hvilken rettighed der må vige for den anden. En udvidet ytringsfrihed resulterer således i en indskrænket modstående rettighed og omvendt.

Afvejningsteorien betyder at hensynet til ytringsfriheden skal indgå som en væsentlig faktor ved pålæggelsen af ansvar, særligt i sager angående den offentlige orden, privatlivets fred og racediskrimination. Det skal understreges at den konkrete afvejning betyder, at skønnet domstolene udøver, ikke er bundet af nogen *generelle* begrænsninger.

Nogle generelle begrænsninger af indgrebene, vil i realiteten sige nogle retsområder, hvor der hersker ubegrænset materiel ytringsfrihed.

Afvejningsteorien kan udledes af nyere praksis, ud fra domstolens præmisser og de efterfølgende kommentarer til dommene. Jørgen Albæk Jensen, når til den

12 ¹²Harris, O.J O'Boyle & Warbrick, Law on the European Convention on Human Rights London 1995 s. 411.

13 ¹³Den Europæiske Menneskeretskonvention
Komment. af Peer Lorenzen, Lars Adam Rehof og Tyge Trier.
Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1994 s.32-34.

konklusion, efter den praksis der var tilgængelig i 1992, "... at grl. § 77 ikke kun beskytter den formelle ytringsfrihed, men også i et vist omfang den materielle, men at afgrænsningen af den materielle ytringsfrihed må foretages gennem en konkret afvejning i hvert enkelt tilfælde."¹⁴

3.1. Det retlige grundlag for afvejningsteorien

J. Albæk Jensens materiale bygger på fem nyere domme¹⁵, hvoraf de tre,¹⁶ ifølge J. Albæk Jensens udsagn bygger på afvejningsteorien, de resterende underbygger den ubegrænsede materielle ytringsfrihed på visse områder. Med en enkelt dom mere, der taler for afvejningsteorien frem for ubegrænset materiel ytringsfrihed kan man mene at det ikke er nogen særlig sikker konklusion.

J. Albæk Jensen antager dog at i *UfR1990.636V*, som skulle tale for ubegrænset materiel ytringsfrihed, er det mest sandsynlige, at det er lægdommerne som stadfæster frifindelsen, mens de juridiske dommere ville finde tiltalte skyldig i overtrædelse af § 266b. Han finder derfor denne doms præjudikatsværdi tvivlsom.

Derudover bør man være opmærksom på at alle tre domme der taler for afvejningsteorien er højesteretsdomme, hvorimod de to andre er landsretsdomme. Derfor kan man tale om en noget højere præjudikatsværdi og dermed en større sandsynlighed for, at afvejningsteorien var gældende dansk ret i 1992. Konklusionen må være at afvejningsteorien som hovedregel var gældende i dansk ret i 1992.

3.2. Det betænkelige ved afvejningsteorien

Peter Germer er kritisk, idet han ikke mener at en så vigtig rettighed skal "afhænge af skiftende højesteretsflertals konkrete præferencer, men bør fastlægges ud fra principielle synspunkter"¹⁷

Denne kritik underbygges af dommene *UfR1989.399* og *UfR1990.636V*, som begge handlede om tiltale efter strl. § 266b, men fik forskelligt udfald, uden nogen særlig forskel i overtrædelsens grovhed.

I kommentaren til *UfR1989.399* nævner Jacques Hermann, at der ikke er belæg for at tale om en særlig beskyttelse for pressen i relation til § 266b¹⁸, men der skal foretages en konkret interesseafvejning. Der nævnes endvidere at udtalelserne var fremsat af en lille gruppe unge, hvis opfattelse næppe havde interesse for mange.¹⁹

Det skøn som Højesteret udøver, hvorvidt emnet har tilstrækkelig offentlig interesse, synes at være et ganske frit skøn, som ikke er bundet af nogen juridiske kriterier, i hvert fald ikke nogen der fremgår af dommenes præmisser.

Man kan udlede af begrundelsen i Taarnbyret-sagen, at det er domstolens opfattelse at beskyttelsen af ytringsfriheden med tiden kan svinder ind, såfremt emnet ikke har været debatteret i offentligheden i nogen tid, eller hvis domstolen anser emnet for færdigdebatteret og derfor ikke, efter domstolens mening, har en tilstrækkelig offentlig interesse.

14 J. Albæk Jensen *UfR1992B* s.353

15 *U1987.934H*, *1987.937H*, *U1988.411V*, *U1989.399H* og *U1990.636V*.

16 *U1987.934H*, *1987.937H* og *U1989.399H*

17 Peter Germer, Statsforfatningsret, Jurist-og økonomforbundets Forlag 1995, 2 udgave s. 265

18 *UfR 1990B* s.27

19 *UfR 1990B* s.28

Dette er konsekvensen af afvejningsteorien, men sagen er et klart eksempel på det problematiske ved brugen af afvejningsteorien, og den deraf følgende retsusikkerhed på området.

Resultatet af sådanne ganske ujuridiske skøn, der ikke tilnærmelsesvis kan udledes af faste retsnormer, synes at blive en utilfredsstillende retsusikkerhed.

Det fuldstændigt frie skøn ville EMD i 1994, ikke acceptere (se pr. 31 i *EMD 298A*), da den udtalte at domstolene ikke skal sætte deres eget skøn i stedet for pressens, med hensyn til den journalistiske fremstilling i udsendelsen.

Den konkrete afvejning må ikke bruges på fremstillingsformen, men stadig på vurderingen af hvorvidt udsendelsen har offentlig interesse.

Dette ses også i Taarnby ret²⁰, hvor begrundelsen for at finde de tiltalte skyldige afhænger af domstolens frie skøn, hvorvidt det af journalisterne behandlede emne, havde nogen samfundsmæssig interesse. I denne sag mente domstolen at da byggeriet var påbegyndt for længst, var informationsværdien af dækningen af aktionen ikke tilstrækkelig til at beskytte journalisterne for straf.

Domstolen mente i Taarnbyret-sagen, at debatten om en fast forbindelse over Øresund var uddebatteret, og derfor var dækningen af aktionen ikke beskyttelsesværdig.

Hvis der ikke er offentlig debat om forbindelsen, kunne det være at en mediedækket aktion ville sætte gang i debatten igen. På den anden side har det sikkert svækket domstolens interesse i at beskytte pressen, at den politiske beslutning om at bygge forbindelsen var taget.

Man kan derfor muligvis udlede et kriterium, der indgår i domstolens skøn, at aktionen skal have en reel mulighed for at præge den offentlige debat i sådan en grad, at det er muligt at påvirke eksempelvis politikere til en anden opfattelse. En tom manifestation af en uenighed med en beslutning anses ikke for tilnærmelsesvis lige så beskyttelsesværdig.

Hvis Taarnby-rets tolkning bliver den gængse tolkning, kan det dog muligvis resultere i, at en offentlig debat får svært ved at begynde i medierne, fordi der ikke eksisterer en debat i forvejen. Dette synes betænkeligt, idet medierne i dag i mange sager tager initiativet til den offentlige debat. I den foreliggende sag synes det endnu mere betænkeligt da aktionen foregik på en ø, det var derfor nødvendigt for journalisterne at begå krænkelser, for at komme tæt nok på til at dække begivenheden.

Som det er blevet nævnt i begyndelsen af dette afsnit, så man to modsatrettede afgørelser i dommene *UfR1989.399H* og *UfR1990.611V*, og nu er der fare for at se det igen med *UfR1994.988H* og Taarnbyret-sagen. Dette må siges at illustrerer faren ved afvejningsteorien: *stor retsusikkerhed*, hvor man som pligtssubjekt for loven kan have overordentligt svært ved at vurdere, hvad der har tilstrækkelig offentlig interesse.

4. Relevant retspraksis

Der vil i det følgende afsnit blive gennemgået afgørende nyere, domme, med hensyn til grænserne for pressens ytringsfrihed.

Gennemgangen vil udover en gengivelse af de vigtigste præmisser også indeholde kommentarer til dommen.

Dommene er udvalgt på grundlag af hvad der er behandlet i teorien, derudover er de nyeste domme indenfor emnet refereret og kommenteret med et bud på hvad der efter pågældende domme kan udledes af gældende ret.

20 ²⁰Taarnby Ret d. 17. februar 1997(utrykt) se s.12

Straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser er en af de væsentligste indskrænkninger i ytringsfriheden som der accepteres i dansk ret og det er også derfor de fleste af de efterfølgende domme omhandler disse bestemmelser. Bestemmelserne § 263-§ 275a, har derfor en vis sammenhæng, i behandlingen om en afgrænsning af den materielle ytringsfrihed.

Dette synes også at være Højesterets mening, idet domstolen selv i flere af deres bemærkninger, refererer fra domme angående andre bestemmelser inden for kap. 27. Bestemmelser der ellers ikke har direkte forbindelse med den aktuelle dom.

4.1. UfR1987.934 H

I denne sag stod 5 pressefolk tiltalt for overtrædelse af strl. § 264, stk. 1, nr. 1, ved i forbindelse med en demonstration i skibsræder Mærsk McKinney Møllers private have, at være trængt ind i denne med henblik på pressedækning af demonstrationen. De tiltalte påstod sig frikendt, bl.a. ud fra det synspunkt at en dom i medfør af strl. § 264, stk. 1, nr. 1 i forhold til journalister m.v., ville indebære en begrænsning af ytringsfriheden.

Højesterets flertal på tre dommere dømte med bl.a. den begrundelse, at det i haven passerede ikke fandtes at have haft en nyheds- eller informationsværdi, som kunne tillægges en sådan vægt, at det over for hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred, kunne berettiggelse pressefolkene til at begive sig ind i haven uden samtykke.

Mindretallet var på to dommere:

Hvoraf Pontoppidan begrundede sin dissens med, at tiltalte ikke har gjort sig delagtig i krænkelsen ved med det nævnte formål at følge efter demonstranterne.

Riis fremhæver i sin kommentar, at Gentoftes kriminalret forkastede journalisternes anbringende om, at demonstrationen kunne berettiggelse pressefolkene indtrængen på fremmed ejendom. Domstolen ville dog ikke udelukke at andre begivenheder kunne have en sådan offentlig interesse at hensynet til privatlivets fred måtte vige.²¹

Det som denne dom også slår fast er, at journalisters krænkelse af privatlivets fred er uberettiget i strl. § 264, stk. 1, nr. 1's forstand, såfremt de ikke har fået tilladelse til indtrængen og informationsværdien ikke er tilstrækkelig til at acceptere en ellers ulovlig indtrængen.

Hvorvidt deres indtrængen er berettiget eller ej, vurderes på grundlag af behovet for pressedækning og om der derfor foreligger materiel atypicitet, vægtes over for hensynet til ofret, efter en konkret afvejning.

I vurderingen indgår en stillingtagen til om informationsværdien er af sådan en offentlig interesse, at det for journalistens vedkommende bør være straffrit at begå en husfredskrænkelser for at dække det passerede.

4.2. UfR1987.937H

I denne sag var en pressefotograf tiltalt for overtrædelse af strl. § 264, stk. 1, nr. 1, ved sammen med et antal BZ-demonstranter at være trængt ind i Københavns overborgmesters kontor. I såvel byret som landsret dømtes den pågældende fotograf, uden at retten fandt anledning til at udtale sig om ytringsfrihedsaspektet i sagen.

21 ²¹ Riis UfR1988B s.419ff.

Flertallet i Højesteret behandlede ytringsfrihedsspørgsmålet, men fandt ikke det kunne tillægges en sådan vægt, at krænkelserne kunne findes berettiget og stadfæstede landsrettens dom over tiltalte.

Mindretallet på én dommer (Pontoppidan) nævner at tiltalte i kraft af sit arbejde som pressefotograf ved at følge med demonstranterne ikke havde realiseret strl § 264, stk 1, nr. 1.

Bemærkninger: dommen ligner meget behandlingen af *UfR1987.934H*. Den største forskel i dommene er, hvornår journalisterne trængte ind på privat område, i *UfR1987.934H* var det efter demonstranterne, i *UfR1987.937H* var det samtidig med demonstranterne.

4.3. Gældende ret

Efter disse to domme synes pressens forhold at være at pressefolk ikke nyder nogen særlig beskyttelse frem for almindelige borgere.

4.4. UfR1989.399H

En tv-journalist og en programchef dømt for medvirken til overtrædelse af strl § 266b, i og med at journalisten havde interviewet en række unge grønjakker, klippet et flere timers interview sammen til nogle få minutter med de stærkeste racistiske udtryk, som blev sendt i tv i Søndagsavisen.

Flertallet fandt ikke at tiltalte skulle frifindes, idet tiltalte havde gjort udtalelserne strafbare ved offentliggørelsen og selv havde opsøgt personer og mente heller ikke, at forelå et sådant hensyn til ytringsfriheden over for hensynet til beskyttelsen mod rasediskrimination, at dette kunne berettigede tiltaltes handling. Mindretallet på én dommer (Pontoppidan) begrundede bl.a. sin dissens med, at indslaget havde rimelig nyheds- og informationsværdi, der belyste holdningerne til fremmede og var del af en offentlig debat.

Afgørelsen blev indklaget for menneskerettighedsdomstolen

Bemærkninger:

I sin kommentar har Jacques Hermann anført, at det i teorien er antaget at pressen ikke besidder et særligt ytringsfrihedsprivilegium, samt at der forelå en konkret afvejning til grund for flertallets afgørelse.²²

4.5. UfR1990.636V

Læserbrev, angreb på homoseksuelle. I forholdet mellem ytringsfriheden og strl. § 266b skete der frifindelse, idet udtalelserne ikke var omfattet af strl § 266b.

Tiltalte havde offentligt fremsat og udbredt udtalelser, som anklagemyndigheden mente, var forhånende for homoseksuelle.

Under Folketingets behandling af lovforslaget blev udtrykket "gøres til genstand for nedsættende omtale eller behandling", ændret til "nedværdiges", med den begrundelse at bestemmelsen herefter i højere grad ville tilgodese hensynet til menings- og ytringsfriheden, jf. F.T. 1970/71 tillæg 3 sp. 3016.

Jævnfør bet. 553/1969 s. 34, skal mindre grove tilfælde holdes uden for det strafbare område. Herunder formentlig udtalelser, der er led i en saglig debat eller led i videnskabelige teorier. Der er derfor lagt op til en indskrænkende fortolkning af § 266b. Skribenten blev frifundet.

22 ²²UfR1990B s.27

4.6. EMD 298 A

Case of Jersild v. Denmark

Domstolen fastslog for det første at det eneste der var strid om var, hvorvidt indgrebet havde været nødvendigt i et demokrati, idet indgrebet havde et lovligt formål - beskyttelsen af andres omdømme eller rettigheder og at indgrebet var foreskrevet ved lov (pr. 27).

Regeringens argumenter:

Domstolen noterede sig regeringens synspunkter, deriblandt at racistiske udtalelser skal tages alvorligt og bør ikke tolereres, derudover havde samtlige danske domstole, som bedre er i stand til (better placed) at vurdere virkningerne af udsendelsen, taget hensyn til alle interesser. Regeringen mente at afgørelsen faldt inden for statens skønsmargin (pr. 29).

Derudover blev det fremført at journalisten var skyld i, at grønjakkerne begik en lovovertrædelse, og at den pågældende journalist viste der ville komme racistiske udtalelser. Endeligt gjorde regeringen gældende, at journalisten tog initiativet til interviewet og at det var en ensidig udsendelse.

Domstolen fastslog alligevel at:

Ytringsfriheden er af basal karakter for et demokratisk samfund. Pressens beskyttelse er af særlig vigtighed og det påhviler den at videregive information og idéer som har offentlig interesse. Offentligheden har også en ret til at modtage dette. Hvis det ikke forholdt sig sådan, ville pressen ikke være i stand til at spille rollen som offentlighedens vagthund (public watchdog).

De nationale domstole bør ikke sætte deres synspunkter i stedet for journalistens når det drejer sig om hvorledes en sag skal dækkes.

Art. 10 beskytter ikke bare indholdet af ytringen, men også måden denne bliver gengivet (pr. 31).

Domstolen lagde vægt på den offentlige debat om racisme, der havde været i Danmark, og at tv-programmet belyste dette problem. Derudover var programmet en del af en seriøs nyhedsudsendelse og var rettet mod et velinformeret publikum. At straffe en journalist for at medvirke til en strafbar udtalelse, vil i høj grad hindre pressens bidrag til en offentlig debat og dette bør undgås, hvis der ikke er meget gode grunde til det (pr. 35).

Derfor var der sket et brud på art. 10, med dommerstemmerne 12-7.

Straffen var ikke nødvendigt i et demokratisk samfund, især var handlingen disproportional med det lovligt forfulgte formål; andres omdømme eller rettigheder.

Bemærkninger:

Dommen fastslår journalistisk redaktionsfrihed, og statens meget begrænsede skønsmargin, hvilket ikke er usædvanligt i ytringsfrihedssager.

4.7. UfR1994.988H

Under en demonstration havde tiltalte, der var journalist ved en lokal Tv-station, været til stede i en politikers have. Hun fandtes at have skaffet sig adgang til et ikke frit tilgængeligt sted, jf. § 264, stk. 1, nr. 1. Efter en afvejning af hensynet til nyhedsformidlingen over for hensynet til privatlivets fred, fandtes det førstnævnte i dette tilfælde at veje tungest. Tiltaltes tilstedeværelse kunne derfor ikke anses at være uberettiget og derfor frifandtes tiltalte.

Højesterets bemærkninger:

Hvis emnet har en offentlig interesse, må der ske en afvejning af hensynet til nyhedsformidlingen over for den krænkedes interesser.

Tiltaltes krænkelse var i sig selv beskeden, og derudover var resultatet i overensstemmelse med EMRK art. 10. og EMDs praksis jf. Jersild mod Danmark. Bemærkninger:

Eva Smith har kritiseret dommen²³, hun finder at Højesterets vægtning af hensynet til nyhedsformidlingen forkert i *U1994.988H*, idet det ikke var nogen nævneværdig nyhed, at der var modstand mod Øresundsbroen.

Hun kritiserer Højesterets fremlæggelse af, at journalistens krænkelse i sig selv var beskeden, da der var mange der havde trængt ind i haven før vedkommende. Dette mener hun ikke er en formildende omstændighed. Derimod finder hun det er en skærpende omstændighed at tiltalte var journalist, idet krænkelsen blev bekendtgjort til mange flere mennesker. Hun fremlægger i øvrigt det synspunkt at der ikke ville gå noget tabt hvis journalisten havde foretaget sit interview uden for haven. Hun mener at højesteret har accepteret aktioner, der ikke indeholder nogen form for budskab ud over ulovligheder.

Anderledes er Bent Unmack Larsens synspunkt, han hæfter sig ved beskyttelsesinteressen og formålet med handlingen.²⁴ Journalisternes formål med deres handlinger i både *U1989.399H* og *1994.988H*, var ikke at krænke privatlivets fred eller overtræde racismeparagraffen.

Der kan næppe herske tvivl om at det var journalisternes hensigt objektivt var at dække begivenhederne og ikke at deltage, hverken som en racist eller som demonstrant.²⁵

Det kan udledes af EMD Jersild v. Denmark 298A, at Domstolen tillagde dette forhold stor vægt samt accepterede pressens egen vurdering af nyhedsværdien.

Og det var derfor at EMDs afgørelse og Højesterets afgørelser faldt forskelligt ud i grønjakkesagen-sagen.

Bent Unmack Larsen er således ikke overrasket over resultatet i *UfR1994.988H*, men ser det som en efterlevelse af de principper der blev fastlagt i *EMD298A*, han forudser at domstolene i fremtiden bliver nød til at opgive praksis som fastlagt i *UfR1987.934H* og *UfR1987.937H*.

Ligeledes Jørgen Albæk Jensen og Marianne Holdgaard Bukh²⁶, der fremhæver, at Højesteret stadig bruger afvejningsteorien, men har foretaget en praksisændring; idet faktum fra *UfR1994.988H*, i høj grad ligner faktum i *UfR1987.934H* og *UfR1987.937H*.

Desuden påpeges det, at med en henvisning til *EMD 298A* i dommens præmisser, må der *generelt* være sket en ændring i vægtningen af ytringsfriheden, idet *EMD 298A* konkret ikke ligner *U1994.988H*.

Forskellen mellem EMDs afgørelse og Højesterets afgørelse er ifølge forfatterne at EMD lægger vægt på den store offentlige interesse indslaget har, hvilket er modsat Højesterets opfattelser af at det er en ubetydelig gruppes udtalelser. Endeligt mener de at kunne udlede en udvidet materiel ytringsfrihedsbeskyttelse for pressen idet *EMD298A* fremhæver at beskyttelsen af minoriteter mod racistiske udtalelser er et af de tungest vejende modhensyn. Alligevel vejede hensynet til ytringsfriheden tungere, hvilket må betyde at andre mindre tungtvejende modhensyn, som f.eks. krænkelse af privatlivets fred må vige.

23 ²³UfR1995B s.145ff.

24 ²⁴UfR1995B s.250ff.

25 ²⁵I øvrigt er det også Pontoppidans holdning i hans dissens i U1987.934H.

26 ²⁶Eu-ret og menneskeret 1995 s.185ff

4.8. Gældende ret

Konklusionen må være, at dommen viser at Højesteret på baggrund af udfaldet af *EMD298A*, har ændret sit synspunkt på pressens rolle, og accepterer at pressen er særligt beskyttet. Derudover viser dommen at Højesteret følger inkorporeringsudvalgets anbefaling om at være tilbageholdende med en selvstændig fortolkning af konventionen²⁷, samt at man loyalt følger den dynamiske retsudvikling ved de internationale organer. Der er dog stadig tale om en konkret afvejning, dog med nogle tendenser til generel beskyttelse af pressen og en regulær praksisændring i forhold til de to domme fra 1987.

4.9. UfR1997.259H:

H.D. 9.december 1996.

Denne dom omhandler kritik af den sagsøgende advokat i en lokalavis, kritikken af advokaten fremstod som citater fra en utilfreds klient og var del af en artikelserie den pågældende sagsøgte journalist havde skrevet.

Af Højesterets bemærkninger til dommen fremgår det bl.a. , at bestemmelserne i strl.§§ 267-269 skal læses i lyset af menneskeretskonventionens art. 10 og at begrænsninger i ytringsfriheden kun må foretages for så vidt de "er nødvendige i et demokratisk samfund".

Endvidere nævnes "... må det - hvor det som her drejer sig om ytringer i medierne særligt indgå, at der ikke opstilles begrænsninger, som hindrer medierne i på rimelig måde at udfylde rollen som offentlighedens kontrol- og informationsorgan ("public watchdog"), jf. også Højesterets dom i *UfR 1994.988*."²⁸ Derudover blev der henvist til landsrettens mindretalsbegrundelse der bl.a. henviste til den samfundsmæssige relevans artiklerne havde og som derfor var undergivet en vid fortolkning af grænserne for ytringsfrihed, samt at der var tale om citater.

Med den begrundelse blev appellanterne, journalisten og redaktionschefen, enstemmigt frifundet.

Bemærkninger:

Igen synes Højesteret at referere til en sag (*UfR1994.988*), der ikke konkret ligner den foreliggende sag. Dette underbygger teorien om en generel afgrænsning af den materielle ytringsfrihed, da man accepterer nogle overordnede principper uafhængigt af, at den af domstolen henviste sag ikke præcist har noget at gøre med den aktuelle.

4.10. Taarnby Ret d. 17. februar 1997(utrykt)

Se også Bilag 1, side 18

De tre tiltalte var tiltalt efter strl § 264 stk 1, nr.1, for i forbindelse med en demonstration mod Øresundsforbindelsen, uberettiget at have skaffet sig adgang til en kunstig ø i Øresund, anlagt af Øresundskonsortiet. De tre ville pressedække aktionen, og havde derfor forskelligt audiovisuelt udstyr med for optagelser.

Retten lagde følgende til grund:

- at de tiltalte ikke på forhånd var bekendt med hvad der skulle ske, da de mødtes med deres kilder forud for sejlturen til øen.

27 ²⁷Betænkning nr.1220 Kbh. 1991 s. 149.

28 ²⁸UfR1997 s.272.

- Selv om der ikke på øen var sat skiltning med "adgang forbudt", må det have stået tiltalte klart at de ikke har været berettiget til at skaffe sig adgang til øen.

-Deraf udledte retten at de sammen med demonstranterne havde skaffet sig adgang til et ikke frit tilgængeligt område jf. Strl § 264, stk. 1, nr. 1.

Derefter tog retten stilling til om man kunne karakteriserer overtrædelsen som uberettiget. Retten lagde til grund af de tiltalte ikke selv deltog i aktionen, men alene fotograferede og interviewede aktivisterne med henblik på nyhedsformidling.

Retten udtalte at der måtte foretages en afvejning af hensynet til privatlivets fred og hensynet til nyhedsformidlingen. Retten udtalte at krænkelsen af privatlivets fred ikke kunne anses for at være ubetydelig, selv om de tiltalte ikke deltog, idet arbejdet der var i gang på øen blev opgivet på grund af uvedkommende tilstedeværelse på øen. Retten tilkendegav at hensynet til nyhedsformidlingen tillægges stor vægt. Men i og med at byggeriet for længst var igangsat, var den offentlige interesse i nyhedsdækningen ikke af sådan informationsværdi, at hensynet til privatlivets fred måtte vige.

De tiltalte blev fundet skyldige i overtrædelse af strl. § 264, stk. 1, nr 1.

Derudover sås ingen konflikt med EMRK art. 10. Ifølge Journalistforbundet forventes dommen at blive anket.

Bemærkninger:

Det centrale i denne dom er rettens tilkendegivelse af domstolens vurdering af spørgsmålet om offentlig interesse. Idet der ikke var nogen tilstrækkelig stor offentlig debat i gang, var ytringsfriheden ikke tilstrækkelig beskyttelsesværdig.

5. Diskussion af gældende ret i 1997

UfR1994.988 viser tydelig at afvejningsteorien bliver brugt, her vægtes en ubetydelig overtrædelse af privatlivets fred mod et tungere vejende hensyn af ytringsfriheden.

Dommen ved Taarnby Ret d. 17. februar 1997, der i denne opgave er den nyeste, udtales direkte at der må foretages en afvejning mellem ytringsfriheden og privatlivets fred. Der er intet der tyder på, at det ikke er et konkret skøn der her udøves. Dette kunne tyde på at afvejningsteorien stadig er den herskende ved de danske domstole. Det må understreges at dommen forventes anket.

Den i rapporten næstnyeste behandlede Højesteretsdom *UfR1997.259H*, nævner dog i bemærkningerne, at bestemmelserne i strl.§§ 267-269, skal læses i lyset af menneskeretskonventionens art. 10, og at begrænsninger i ytringsfriheden kun må foretages for så vidt de *er nødvendige i et demokratisk samfund*. Dette betyder at der skal være særdeles gode grunde til at begrænse ytringsfriheden. Derudover understreges vigtigheden af en fri presse og det i EMD-praksis fastslåede princip om pressen som "the public watchdog"- offentlighedens vagthund.

Princippet betyder at pressen nyder en særlig beskyttelse og man må derfor konkludere at tendensen til praksisændringen som blev påbegyndt med *UfR1994.988H*, er blevet underbygget med *UfR1997.259H*, og opfattelsen i denne dom ligger langt fra opfattelsen i Højesteret af pressens rolle, og dens beskyttelse i et demokratisk samfund, som beskrevet af Jacques Hermanns kommentar i *UfR1990B s.27*²⁹.

29 ²⁹UfR 1990B s.27 "... må herefter bero på, hvilket hensyn der konkret skønnes at være det stærkeste."

Udfaldet af sagen ved Taarnby-ret synes ikke at harmonere med den tendens der er fremhævet ovenfor. Derimod ligger den mere på linie med J. Hermanns kommentar, der taler for den konkrete afvejning.

Derudover synes domstolen at overse en vigtig præmis i *EMD298A* Jersild-sagen, præmissen om at det i høj grad er op til den enkelte journalist at tilrettelægge sit program, samt at domstolen ikke skal sætte sit skøn i stedet for journalistens.

Afgørelsens udfald bygger på vurderingen af manglen på offentlighedens interesse, hvilket er en skønsmæssig afgørelse uden åbenbare kriterier. Alligevel synes der at være en mulig uoverensstemmelse mellem denne afgørelse, og Højesterets praksis. Man kunne måske forvente en noget mere liberal tolkning af hvad der interesserer offentligheden, hvis man inddrager "public-watchdog" princippet og proportionalitetsprincippet.

Den øgede skadevirkning af at journalisterne var tilstede, synes at være meget begrænset. Indgrebet omfang/styrke som jo skal være proportionelt med overtrædelsen, synes at være i overkanten. Det kan være svært at forstå at journalisterne med deres kameraer generede arbejdet på øen i sådan en grad at krænkelsen måtte anses for at være betydelig.

Selv om debatten om Øresundsforbindelsen muligvis ikke har den store offentlige interesse, idet beslutningen om forbindelsen er taget, er det tilsvarende en yderst beskedent krænkelser journalisterne har begået.

Sammenholdt med at krænkelsen var nødvendig for overhovedet at dække begivenheden, idet aktionen foregik på en ø, og pressens opgave som offentlighedens vagthund er at dække aktioner som denne i et pluralistisk samfund, synes dommens udfald betænkelig.

Hvis afgørelsen stadfæstes, vil det være svært at starte en offentlig debat ved dækning af sådan en aktion, idet debatten først muligvis kommer bagefter og ikke er tilstede til at legitimere en mindre krænkelser.

Derudover synes journalisternes krænkelser ikke at være af så stor betydning som domstolen lægger til grund, sammenlignet med *U1994.988H*, hvor krænkelsen var meget lig denne. Endeligt må man, hvis man loyalt skal følge EMD-praksis, se på formålet med journalistens tilstedeværelse, hvilket var at informere offentligheden. Eva Smith synspunkt om at pressens tilstedeværelse forøgede krænkelsen betydeligt³⁰, idet krænkelsen dermed blev bekendt af en større gruppe, er ikke holdbart, da det jo netop er pressens rolle at informere og hele ideen med dens straffrihed jo afhænger af dette.

Det må her efter konkluderes, at Øresundsdommen efter min mening ikke følger den seneste praksis som især Højesteret har udlagt, hvor der er tendenser til en mere udvidet beskyttelse af pressen.

Den ændrede opfattelse, der er tilkendegivet i de seneste Højesteretsdomme, kan ikke ses som en fuldstændig beskyttelse af pressen, men mere som en tilkendegivelse af, at ytringsfriheden for pressens vedkommende har fået en ganske særlig prioritet.

Der vil naturligvis stadig finde en afvejning sted, men man kan diskutere om den forsat er fuldstændig konkret. Det ville måske være mere korrekt som Zahle påpeger, at betragte ytringsfriheden som et styrende princip³¹, hvor man må sige at der er nogle ganske generelle principper, der begrænser indgrebenes udstrækning i den materielle ytringsfrihed.

30 ³⁰UfR1995B s.146.

31 ³¹Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, Menneskerettigheder, Christian Ejlers's forlag 1997. 2 udgave s.80

5.1. Udledning af gældende ret efter analyse af retspraksis

De generelle principper der kan udledes er, at pressen selv tilrettelægger og udformer måden dækningen skal foregå på og at pressen straffrit kan begå mindre krænkelser, hvis *formålet* med disse ulovligheder har været at dække en begivenhed, der kan have offentlighedens interesse og er af forholdsvis saglig karakter. Det meget usikre moment i afgørelsen er begrebet en tilstrækkelig offentlig interesse, og hvor højt domstolene vægter dette punkt. Det ville være ønskeligt om dette gennem retspraksis blev mere præciseret.

5.2. Retspolitiske betragtninger

Man kan derimod have en formodning om at domstolene vil tolerere en overtrædelse i forbindelse med en reportage, ikke bare når der er sket en krænkelse i forvejen eller at pressen ikke i nævneværdig grad forværre en allerede opstået krænkelse, men også når de faktisk er skyld i krænkelsen, kriteriet er at emnet skal have tilstrækkelig offentlig interesse.

Ligeledes kan man forestille sig et proportionalitetsprincip, hvor man accepterer en større krænkelse ved et emne med stor offentlig interesse og omvendt.

6. Konklusion

Denne opgave gik ud på at undersøge den materielle beskyttelse af ytringsfriheden for pressen. Det har vist sig at retspraksis har ændret sig fra en konkret afvejning, til en afvejning med nogle generelle afgrænsninger til fordel for pressen, udledt af EMDs praksis.

Højesteret synes at være fortalere for en generel afgrænsning af den materielle ytringsfrihed, idet domstolen ellers kunne argumentere for at præmisserne i Jersild v. Danmark ikke behøvede at gælde journalisters indirekte ytringsfrihed ved husfredskrænkelser.

Afgrænsningerne af den materielle ytringsfrihed er stadig noget upræcis, idet begrebet tilstrækkelig offentlig interesse ikke klart kan defineres, og derfor bygger på domstolens skøn. Dette kan derfor stadig bidrage til en usikker retstilstand.

Det har vist sig ved gennemgangen af praksis, at der sjældent bliver procederet direkte på grl. § 77. Der bliver snarere procederet på ytringsfriheden som princip, og art. 10 i EMRK. Hvad er grunden til at grundloven lever en så tilbagetrukket tilværelse?

Efter en ordfortolkning og det der stemmer bedst med tilblivelsen, har lovgivningsmagten og domstolene i høj grad mulighed for at regulere, hvad man kan stilles til ansvar for ved domstolene. Alligevel kan man ikke afvise den materielle beskyttelse som domstolene og retsteorien har accepteret gennem praksis. Der er der heller ikke fra lovgivers side søgt at præcisere ordlyden gennem en grundlovsrevision, hvilket må tyde på en accept af forholdene.³²

Man må på grund af bestemmelsens alder og vanskelighederne forbundet med en grundlovsændring også acceptere, at fortolkningen kan ændres med tiden.

Praksis viser, at når der foregår en afvejning og når nyheds- og informationsværdien vurderes, er der en materiel ytringsfrihedsbeskyttelse som kan tilskrives grl § 77.

Det tankevækkende i de gengivede domme, særligt de helt nye, er at man henviser til EMRK art. 10, og ikke til grl § 77.

32 ³²Se i øvrigt Mogens Munch UfR1982B s.61ff

Tendenser til generelle afgrænsninger af den materielle ytringsfrihed som gennemgangen af nyere praksis har vist at der eksisterer, hænger sammen med EMRK art. 10 og ikke grl. § 77.

Når grl. § 77 ikke påberåbes overtages ytringsfrihedsbeskyttelsen af EMRK art. 10 og grl § 77's kraft svækkes. Man kan derfor ikke tolke afgørelserne som en stillingtagen til grl § 77, men mere at praksis fra EMRK følges af domstolene.

Efter gennemgangen af nyeste praksis, især efter Jersild-sagen, må man konstatere, at der findes en mere afklaret og derfor bedre materiel beskyttelse i EMRK art. 10, og at det er den der bliver påberåbt.

Der bliver procederet på den klare beskyttelse i art. 10, frem for grl § 77 noget vage formuleringer, og de i teorien delte meninger om beskyttelsens rækkevidde. Man må derfor være opmærksom på at den udvidede beskyttelse er udledt af art. 10 og ikke ved en fortolkning af grl § 77.

Man kan ikke afvise at der muligvis kan ske en afsmitning af en udvidet beskyttelse af den materielle ytringsfrihed fra art 10, ved en tolkning af grl § 77. Dette er dog langt fra sikkert, og må stå hen i det uvisse så længe at grl § 77 ikke påberåbes.

Det er beklageligt at grl § 77 kommer til at leve et stille liv i skyggen af art. 10, men den sidstnævnte giver en bedre beskyttelse, og det væsentligste er jo trods alt om beskyttelsen er tilstede eller ej. Beskyttelsen ville dog være bedre sikret i grundloven da domstolene primært skal fortolke lovene i lyset af grundloven og ikke i lyset af EMRK.

Man bør være opmærksom på at EMRK er minimumsbeskyttelse jf. art. 60, og erstatter derfor ikke grundloven direkte, men supplerer den og efter gennemgang af praksis må man formode at fremtidige afgørelser også vil referere til EMRK art. 10 fremfor grl § 77.

At forstå de generelle afgrænsninger tolket ud fra nyeste praksis, som en bedre materiel beskyttelse i grl § 77 er derfor efter min mening forkert, de må være udledt af EMRK art 10.

Christoffer Badse

Litteraturliste

Alf Ross og Ole Espersen, Dansk Statsforfatningsret II, Nyt Nordisk Forlag 3. udgave 1983

Betænkning nr.1220 Kbh. 1991

Den Europæiske Menneskeretskonvention
Komment. af Peer Lorenzen, Lars Adam Rehof og Tyge Trier
Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1994

Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, Menneskerettigheder, Christian Ejlers´ s forlag 1997. 2 udgave

Harris, O.J O´Boyle & Warbrick, Law on the European Convention on Human Rights London 1995

Max Sørensen, Statsforfatningsret, Juristforbundets forlag 2. udgave 1979

Preben Stuer Lauridsen, Pressefrihed og personlighedsret, Nordisk forlag 1988

Peter Germer, Ytringsfrihedens Væsen, Juristforbundets forlag 1973

Peter Germer, Statsforfatningsret, Jurist-og økonomforbundets Forlag 1995, 2 udgave

Alf Ross UfR1973B s.202ff

Mogens Munch UfR1982B s.61ff

Mogens Munch UfR1982B s.66ff

Riis UfR1988B s.419ff

Hermann UfR 1990B s.27ff

J. Albæk Jensen UfR1992B s.353ff

Eva Smith UfR1995B s.145ff

Bent Unmack UfR1995B s.250ff

J. Albæk Jensen UfR1995B s.146ff

J. Albæk Jensen Eu-ret og menneskeret 1995 s.185ff

Bilag 1